

EDGARS PASTARS

FINANŠU NOZARES ASOCIĀCIJAS
JURIDISKAIS PADOMNIEKS

ABC vadlīniju galvenie mērķi un uzdevumi

Edgars Pastars

Finanšu nozares asociācija
2019. gada 28. marts

2017. GADA OKTOBRĪ APSTIPRINĀTAS AML/CFT VADLĪNIJAS

2018. GADA OKTOBRĪ APSTIPRINĀTAS ABC VADLĪNIJAS KĀ AML/CFT VADLĪNIJU PAPILDINĀJUMS

Vadlīniju mērkis un tvērumi

- *Tone from the top*, ka finanšu sektors negūst augļus, nepiekopj un neveicina korupciju, atslēdz no finanšu sistēmas kleptokrātus
- Tieša un netieša iesaiste. Tiesas sprieduma neesamība nav kritērijs, vērtē riskus un pamatotas aizdomas. Šaubas, nevis pierādījumi
- Nerunāt par vispārīgo, bet sniegt redzējumu par konkrētām lietām

Pieeja

- Ievēro likumus pēc labākās apziņas
- Dara vairāk nekā likums prasītu
- Neuzņemas nesamērīgus riskus peļņas dēļ
- Nezināšana neatbrīvo no rīcības
- Sadarbība ar valsts iestādēm

FinCEN paziņojums par korupciju

FinCEN publiskotais dokumenta projekts, kas parādīja iespējamos riskus:

- ...has facilitated public **corruption** through the provision of shell company accounts for corrupt **CIS-based** politically exposed persons (**PEPs**) and other corrupt actors...
- to facilitate transactions for shell companies owned or controlled by illicit actors **engaged in** transnational organized criminal activity, **corruption**, and sanctions evasion....
- ... executives and management have **used bribery to influence Latvian officials** when challenging enforcement actions and perceived threats to their high-risk business....
- ... executives and **employees** are **complicit** in their clients' illicit financial activities....

Position of the EP TAX3 Committee

Money laundering can assume various forms, and can have its origin in various illicit activities, such as **corruption**, arms and human trafficking, drug dealing, tax evasion and fraud

Proceeds from criminal activity in the EU are estimated to amount to **EUR 110 billion** per year, and 70% of money laundering cases have a cross-border dimension

Vadlīniju sastāvdaļa

ABC vadlīnijas ir sastāvdaļa no kopējām Asociācijas AML/CFT/Sankciju vadlīnijām un lasāmas to gaismā, it īpaši ar:

- nulles toleranci pret finanšu noziegumiem
- «apzinātas neredzēšanas» aizliegšanu
- trauksmes celšanu, tostarp nepastarpināti Padomei
- sadarbības ierobežošanu ar augsta riska jurisdikcijām
- OFAC sankciju ievērošanu

ABC politika var būt veiksmīga tikai tad, ja:

- notiek pienācīga klientu izpēte
- starptautiskās sankcijas tiek ievērotas
- nenotiek nepārvaldāmu risku uzņemšanās
- nav klienti ar aizdomīgi sarežģītu īpašnieku struktūru vai naudas/preču plūsmu
- klientiem, kas strādā augsta riska jomās vai teritorijās, ir izveidota pienācīga risku un atbilstības funkcija, lai pazītu savus klientus
- ir laba korporatīvā pārvaldība
- ir apziņa, ka finanšu iestādes rīcību skata kontekstā ar visa sektora reputāciju

ABC vadlīniju priekšdarbi

Risināmie riski – reakcija uz tiem

- PEPi no NVS
 - Īpašās piesardzības pieeja
- Finanšu iestāžu un politiku sadarbība
 - Liegums ziedot, lobēšanas vadlīnijas
- Juridisko personu uzraudzība
 - Īpašās piesardzības pieeja
- Finanšu iestāžu darbinieku reputācija
 - Sodāmības prasības, dāvanu un biznesa izklaides noteikumi, akcionāru ierobežošana

*Transparency
International*
nostāja par
korupciju bankās

The corruption risks affecting banks can be categorized into two main areas: **customer-related risks**, for example, customers who seek to launder the proceeds of corruption through a bank, and **the direct risks** stemming from the interaction between banks and public officials, such as lobbying activity

Competition, secrecy, the complexity of transactions and incentive structures tied to financial performance are some characteristics of the financial sector which can increase the risk of a bank's exposure to corruption

Pārvaldība

- The FI's ABC program should be overseen by Senior Management, administered by an individual with sufficient authority, expertise and resources and endorsed by the board of directors or equivalent body
- It is important for FIs to review and test the control structure to determine whether controls are working in practice. The adequacy of the program should therefore be tested and verified by an independent function such as internal audit or a controls testing team that is separate from the program Lead.
- FIs should establish a process to receive, investigate, resolve and document reports of alleged misconduct, including bribery and corruption

- Politiskā neutralitāte kā princips. Latvijā un ārpus tās
 - Liegums augstākajai vadībai iesaistīties politiskajā darbībā, ziedot partijām ar nolūku ietekmēt politiskos lēmumus. Šo nolūku var viegli konstatēt pēc faktiskajām darbībām un interešu sadursmes
 - Asociācijas likumdošanas vadlīnijas, kas paredz sadarbību institucionālajā ietvarā (nevis diskutablās vietās un slepenos formātos), liedz izskatīt politiku privātus jautājumus, paredz pilnīgu atklātību lobēšanas aktivitātēm
-

ABC vadlīnijas par politiku

Dāvanas un biznesa izklaides

- Ieteicamais (ne vienīgais) risinājums: *zero-gift-policy*
- Ja dāvanas pienem, tad to nedara atbilstības funkcija; tie, kas var pienemt, atskaitās, pastāv limiti, nav interešu konflikta. Aizliegtas pārmērīgas dāvanas un dāvanas skaidrā naudā
- Nav biznesa izklaides. Pamatā ir satura pasākums. Risks – klientu vai partneru apmaksāti saturiskie pasākumi. Dalība – reti un ar pamatojumu
- Finanšu iestādes nepasniedz nekādas dāvanas publisku personu vai to kapitālsabiedrību amatpersonām
- Sponsorēšana tikai pasākumiem, kuriem nav negatīvas ietekmes uz sektora reputāciju
- Jāpievērš uzmanība ārpakalpojuma sniedzējiem un pašu iepirkumiem dāvanu jautājumos

Dāvanas definīcija, ko var izmantot

Dāvana ir jebkurš mantisks vai citāda veida labums (tai skaitā pakalpojumi, tiesību piešķiršana, nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādas tiesības, kā arī citas darbības, kuru rezultātā rodas kāds labums), kura tiešs vai netiešs guvējs ir attiecīgā persona.

Dāvana nav (ja nav ieviesta *zero-gift-policy* vai katrs gadījums tiek dokumentēts):

- 1) ziedi;
- 2) suvenīri, grāmatas vai reprezentācijas priekšmeti, ja no vienas personas gada laikā saņemto suvenīru, grāmatu vai reprezentācijas priekšmetu kopējā vērtība naudas izteiksmē nepārsniedz vienas minimālās mēnešalgas apmēru;
- 3) apbalvojumi, balvas vai godalgas, kuru pasniegšana paredzēta ārējos normatīvajos aktos;
- 4) jebkuri labumi un garantijas, ko nodrošina darba devējs;
- 5) pakalpojumi un dažāda veida atlaides, ko piedāvā komercsabiedrības, individuālie komersanti, kā arī zemnieku un zvejnieku saimniecības un kas ir publiski pieejamas.

Īpašā piesardzība

Zini savu klientu.
Labklājības izcelsme. PEPi kā īpašs risks.
Neaprobežošanās tikai ar politiski nozīmīgas personas definīciju, piemēro plašāk

Korupcija var pastāvēt arī privātajā sektorā.
Korupcija var pastāvēt jebkurā nozarē, arī tādā, kas ir zema riska

PEPi vai komersanti no valstīm ar augstu korupcijas risku ir grūti pārvaldāms risks. Nav būtiski, vai deklarēta dzīvesvieta ES

Finanšu iestādes ierobežo finanšu pakalpojumus vismazāko šaubu gadījumā par korupciju vai personas labklājības izcelsmi, vai klienta darījumu caurskatāmību

Advisory on Human Rights Abuses Enabled by Corrupt Senior Foreign Political Figures and their Financial Facilitators

- using third parties when it is not normal business practice
- using third parties to shield the identity of a PEP
- using family members or close associates as legal owners
- using corporate vehicles such as limited liability companies (LLCs) to hide ownership, involved industries or countries;
- receiving information from PEPs that is inconsistent with publicly available information
- transactions involving government contracts that (i) are awarded to companies in a seemingly unrelated line of business, or (ii) originate from or are going to shell companies that appear to lack a general business purpose
- documents supporting transactions regarding government contracts that include (i) charges that are higher than market rates, (ii) overly simplistic information or (iii) insufficient detail
- payments connected to government contracts that come from third parties that are not official government entities
- transactions involving property or assets expropriated or otherwise taken over by corrupt regimes, including senior foreign officials or their cronies
- moving funds repeatedly to and from countries with which the PEP does not have ties;
- requesting to use services of a financial institution or a designated non-financial business or profession ("DNFBP") not normally associated with foreign or high-value clients
- holding substantial authority over or access to state assets and funds, policies and operations

PALDIES!